

Analyse af
danske fonde og fondslignende
foreningers arbejde med

Verdensmålene

i 2019

Fondenes
Videnscenter

November 2019

Analyse af:

Danske fonde og fondslignende foreningers arbejde med verdensmålene i 2019

© Fondenes Videnscenter, 2020

ISBN 9788797127575

Fondenes Videnscenter

Christians Brygge 28, 1. sal

1559 København V

CVR 39192292

Publikationen kan frit citeres med tydelig kildeangivelse

INDHOLD

Indledning	4
Hovedpointer fra analysen	6
Udvalgte citater fra besvarelsene	7
Værd at vide, før du læser videre	8
Analyse: Fonde og fondslignende foreningers arbejde med verdensmålene i 2019	10
Hvor mange uddelende fonde støtter verdensmålene?	10
Hvor mange penge bevilger fondene til verdensmålene?	10
Hvorfor støtter fonde verdensmålene?	11
Hvordan understøtter fondene verdensmålene?	12
Hvilke verdensmål understøtter fondene?	15

INDLEDNING

Verdensmålene er i høj grad blevet den ramme og de målsætninger der bruges, når verdenssamfundet taler om at løse nogle af de helt store samfundsproblemer. Fondene spiller i den sammenhæng en rolle som væsentlige bidragsydere til almennyttige aktiviteter. De danske fonde alene bidrog med 17 mia. kr. i bevillinger til forskellige formål i 2018, svarende til 0,8 % af BNP. Derfor er det også interessant at se på, hvordan fondene forholder sig til verdensmålene.

Formålet med undersøgelsen og analysen er at vise, hvordan de danske fonde arbejder med verdensmålene,

I udarbejdelsen af undersøgelsen kom det frem, at mange fonde, der støtter almennyttigt, verdensmålsrelateret arbejde har gjort det længe forud for vedtagelsen af verdensmålene i 2015 og fortsætter med at støtte nu og fremover.

De fleste fonde støtter via deres bevillinger, men også ved at engagere sig i organisationer, der arbejder med verdensmålene og via deres investeringer

Fondene arbejder med verdensmålene på forskellige måder og flere fonde lader verdensmålene indgå på flere områder, det vil sige både i forhold til bevillinger, investeringer og interne politikker. Størstedelen af fondene, hele 55%, støtter via deres bevillinger. 9 % af fondene angiver også, at de arbejder med verdensmålene ved at lade dem indgå i deres investeringspolitik. 7 % af fondene gør det ved at indgå eller engagere sig i de organisationer, der arbejder med verdensmålene, mens 6 % angiver at fonden har tilrettet sin politik eller praksis.

De fonde der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, gør det i høj grad via bevillinger, men også ved at indgå partnerskaber og tilrette deres investeringspolitik

Af de fonde, der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, støtter hele 69% verdensmålene via bevillinger. Det er mere end for de fonde, der støtter verdensmålene via eksisterende aktiviteter. For den gruppe er det 54%, der støtter via bevillinger.

De fonde, der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, engagerer sig også i højere grad med organisationer, der arbejder med at understøtte verdensmålene (36%), ved at tilrette deres investeringspolitik (30%) og de tilretter i højere grad deres politik eller praksis inden for indkøb, miljø og klima (14%).

På den baggrund kan man konkludere, at disse fonde anvender flere redskaber til at understøtte opfyldelsen af verdensmålene end fonde der støtter via eksisterende, verdensmålsrelaterede aktiviteter. For eksempel ved både at bevilge og investere penge i verdensmålsrelaterede aktiviteter.

Blandt de store fonde støtter 85% verdensmålene

Blandt de store fonde, der årligt har samlede bevillinger på 5 mio. kr. og derover er det 85 %, der støtter verdensmålene.

I 2018 donerede fondene 5,4 mia. kr. til almennyttige, verdensmålsrelaterede aktiviteter

Ud af de 17 mia. kr. som fondene bidrog med i 2018, gik 5,4 mia. kr. til verdensmålsrelaterede aktiviteter – det svarer til 32 % af de samlede fondsmidler. Heraf gik 3,9 mia. kr. til verdensmålsrelateret arbejde, som de respektive fonde har støttet længe, og 1,5 mia. kr. blev doneret til helt nye verdensmålsrelaterede initiativer. Det arbejde, fondene har støttet længe, er for eksempel adgang til drikkevand, undervisning m.v.

De fleste fonde støtter den grundlæggende ide om verdensmålene

De fonde, der støtter verdensmålene, giver som begrundelse for valget, at de grundlæggende støtter ideen om verdensmålene (92 %) og at fondene har en samfundsmæssig forpligtigelse til at understøtte verdensmålene (88 %). Derudover angiver 74 % af fondene, at verdensmålene er en god og relevant måde at skabe mere almennytte for fondes ressourcer.

Sundhed og trivsel og kvalitetsuddanneles er særligt i fokus hos fondene

Fokus hos fondene der støtter verdensmålene i Danmark, er særligt på Sundhed og trivsel (52 %) og Kvalitetsuddannelse (34 %). Det samme er tilfældet internationalt, hvor det ligeledes særligt er Sundhed og trivsel (16 %) og Kvalitetsuddannelse (13 %). Dermed er det især på de store samfundsudfordringer inden for sundhed og trivsel og uddannelse at fondene har valgt at lægge deres fokus, når der ses på deres indsats samlet set. De fonde der støtter verdensmålene med nye aktiviteter i Danmark, har særligt fokus på ansvarligt forbrug og produktion (67%) og Klimaindsatser (56%), mens de internationalt har fokus på Klimaindsatser (32%) og sundhed og trivsel (30 %).

Hovedpointer fra analysen

42 % af alle uddelende fonde i Danmark, støtter verdensmålene

Samlet set understøtter 2.055 danske fonde, svarende til 42 % af alle uddelende, danske fonde, verdensmålene.

85 % af de store fonde understøtter verdensmålene

I alt 85 % af de store fonde – fonde med bevillinger over 5 mio. kr. – støttede verdensmålene

Samlet blev der bevilget 5,4 mia. kr. til verdensmålene

Ud af de 17 mia. kr. som fondene bidrog med i 2018, gik 5,4 mia. kr. til verdensmålsrelaterede aktiviteter – det svarer til 32 % af de samlede fondsmidler. Heraf gik 3,9 mia. kr. til verdensmålsrelateret arbejde, som de respektive fonde har støttet længe, og 1,5 mia. kr. blev doneret til helt nye verdensmålsrelaterede initiativer. Det arbejde, fondene har støttet længe, er eksempelvis adgang til drikkevand, undervisning m.v.

92 % støtter ideen om verdensmålene

Fonde, der støtter verdensmålene, gør det i høj grad, fordi de støtter selve ideen om dem. 92 % af disse fonde svarer således, at de støtter ideen om verdensmålene.

Der er forskel på, hvordan (og på hvor mange måder) fondene vælger at støtte verdensmålene

Fondene støtter i høj grad via bevillinger og programaktiviteter (55 %). 9 % af de fonde, der støtter verdensmålene, har tilrettet deres investeringspolitik, mens 7 % har fokus på at støtte og engagere sig i organisationer, der arbejder med verdensmålene.

Fonde der understøtter verdensmålene i Danmark, støtter i særlig grad Sundhed og trivsel og Kvalitetsuddannelse

Fonde, der understøtter verdensmålene i Danmark, har især fokus på: Sundhed og trivsel (51%) og Kvalitetsuddannelse (35 %). Internationalt støtter fondene især Sundhed og trivsel (16%) og Kvalitetsuddannelse (13 %). De fonde der støtter verdensmålene via helt nye aktiviteter i Danmark, har særligt fokus på ansvarligt forbrug og produktion (67%) og Klimaindsatser (56%), mens de internationalt har fokus på Klimaindsatser (32%) og sundhed og trivsel (30 %).

Udvalgte citater fra besvarelserne

- *Fondens donationsstrategi understøtter aktivt en række verdensmål, og derfor var det naturligt at benytte verdensmålene som en ramme for fondens filantropiske arbejde.*
- *Fonden understøtter indirekte flere af verdensmålene gennem uddelinger, der ikke er strategisk orienteret direkte mod verdensmålene. Men de er alligevel med til at opfylde målene.*
- *Jeg mener, at verdensmålene er gode, men vi vil hellere kunne sige, at det, vi gør i dag, er 100 % godt, fordi vi støtter gode formål i forhold til klima og bæredygtighed, end at vælge to verdensmål ud og således synliggøre, at vi har et snævert fokus. Det giver ikke mening for os.*
- *Det er vores oplevelse, at der ofte kan være langt fra ide til implementering i det daglige. Vi gør derfor en indsats for at kommunikere om læring og resultater af vores indsatser, så vi bidrager med viden om, hvordan man laver bedre løsninger, der fungerer i det daglige.*
- *Fondens vedtægtsmæssige formål er så snævert, at der ikke er mulighed for at tage hensyn til verdensmålene.*

Værd at vide, før du læser videre

Fonde og fondslignende foreninger

Generelt bruger vi i det følgende betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "fondslignende foreninger", da det gør teksten nemmere at læse. Enkelte steder, hvor der er en analytisk pointe i at adskille de to kategorier, ser vi dog på dem hver for sig.

Hvad dækker undersøgelsen

Undersøgelsen dækker fondenes praksis i relation til verdensmålene i 2019, men antal fonde og bevillinger i mio. kr. fra 2018.

Fondsstørrelse: store, mindre og små

Vi bruger kategorierne "store fonde", "mindre fonde" og "små fonde". Kategorierne er bestemt ud fra, hvor store bevillinger fondene har foretaget i referenceåret. "Store" betegner fonde, der bevilgede over 5 mio. kr., "mindre" er fonde, der bevilgede mellem 1 og 5 mio. kr., mens "små" er fonde, der bevilgede under 1 mio. kr.

Hvilken form for understøttelse af verdensmålene, har vi fokuseret på

Fonden kan f.eks.:

- Støtte med bevillinger til almennyttige, verdensmålrrettede aktiviteter
- Tilrette sin kommunikation om bevillinger og programaktiviteter for at skabe mere opmærksomhed om og engagement i verdensmålene
- Tilrette strategi og uddelingspolitik
- Øge bevillinger og programaktiviteter, der falder ind under verdensmålene
- Indholdsmæssigt tilpasse bevillinger og programaktiviteter til verdensmålene
- Søger nye/flere samarbejdspartnere, der kan gøre fonden endnu bedre i stand til at understøtte verdensmålene
- Tilpasse sin effektmåling til verdensmålene og de underliggende indikatorer
- Tilpasse sin investeringspolitik mv. til at understøtte verdensmålene
- Støtte eller engagere sig i organisationer, der arbejder for at understøtte verdensmålene (f.eks. UN Global Compact).

Sådan gjorde vi

Undersøgelsen er udarbejdet af Fondenes Videnscenter. Den er udsendt i samarbejde med Grant Compass til 3.723 fonde i Danmark. Derudover udsendte Fondenes Videnscenter en forespørgsel til hovedparten af de største fonde i Danmark. Data blev indsamlet i maj 2019.

Tabel 1: Stikprøve og svarprocent

Bevillinger	Population 2018	Svarprocent
Over 5 mio. kr.	146	32%
Under 5 mio. kr.	384	13%
Under 1. mio. kr.	4.355	6%
Total	4.885	7%

Kilde: Fondenes Videnscenter, n= 342

Anm.1: Undersøgelsen er opregnet med udgangspunkt i statistikken over Fondes aktiviteter fra Danmarks Statistik 2019, det vil sige data fra 2018. På den måde tages der udgangspunkt i totalpopulationen af fonde og fondslignende foreninger. Fondene med bevillinger på over 50 mio. kr. har en svarprocent på 50 % af fondene, mens det for fonde med bevillinger mellem 10-50 mio. kr. er 24 % af fondene, der har besvaret undersøgelsen. For fonde med bevillinger mellem 5-10 mio. kr. er det en svarprocent på 14 % af fondene.

Undersøgelsen blev fuldt besvaret af 473 fonde, heraf havde 342 bevillinger i 2018, mens i alt 751 fonde besvarede dele af undersøgelsen. Særligt de helt små fonde faldt fra, inden de havde besvaret hele undersøgelsen, som følge af, at de ikke havde verdensmålsaktiviteter. Fondenes Videnscenter har været i dialog med flere af dem, og der er i opregningen taget højde for det. Undersøgelsen tager udgangspunkt i de 342 bevillende fonde.

Fondenes Videnscenter har gennemført en udvidet kvalitetskontrol af besvarelserne og kun besvarelser, der kan knyttes til én fond eller hvor det har været muligt at kontakte respondenter indgår.

De indkomne besvarelser er bearbejdet og opregnet med udgangspunkt i statistikken over fondes aktiviteter fra Danmarks Statistik fra 2019 (der indeholder tal for 2018) med udgangspunkt i fondstype og omfang af bevillinger. Ved vægtningen er der taget højde for frafaldet fra dele af de små fonde.

ANALYSE: FONDE OG FONDSLIGNENDE FORENINGERS ARBEJDE MED VERDENSMÅLENE I 2019

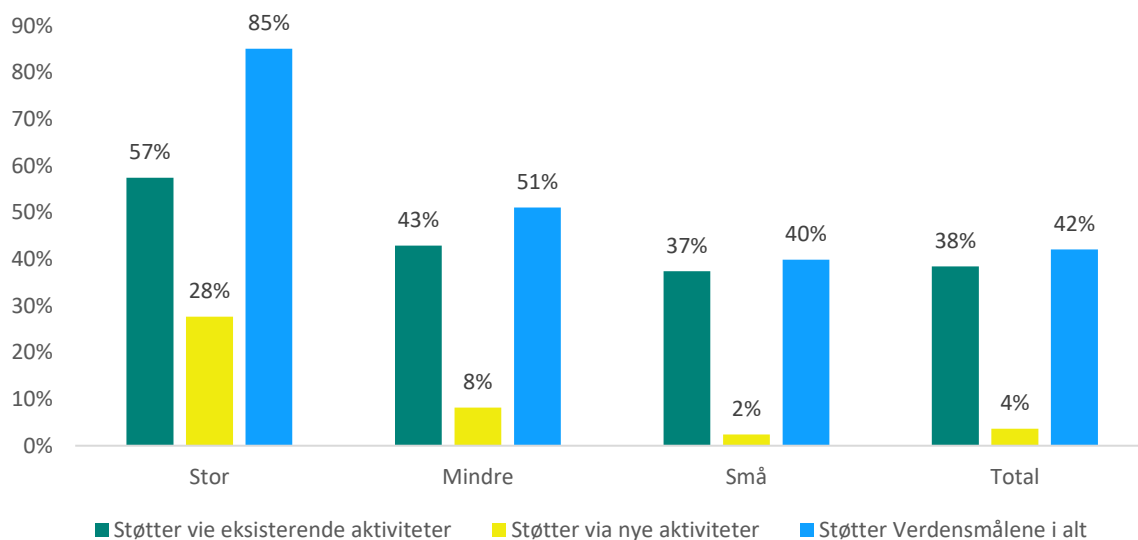
Hvor mange uddelende fonde støtter verdensmålene?

Vi har spurgt til, hvorvidt fondene arbejder med verdensmålene.

42 % af de uddelende fonde støtter verdensmålene

Ud af de 4.855 fonde, der foretog almenyttige bevillinger i 2018, var det 38% der støttede verdensmålene ved bevillinger til fondens eksisterende, verdensmålsrelaterede aktiviteter og 4 %, der støttede verdensmålene med helt nye aktiviteter. I alt 42 % af fondene støttede verdensmålene.

Figur 1: Andel af fonde, der støtter verdensmålene

Kilde: Fondenes Videnscenter 2019

Anm.: Tabellen samler svar fra flere af analysens spørgsmål

Anm.: Der er 146 store fonde, 384 mindre fonde, 4.355 små fonde. I alt 4.855 bevilgende fonde.

Hvor mange penge bevilger fondene til verdensmålene?

Samlet blev der bevilget 5,4 mia. kr. til verdensmålene i 2018

Fondene bevilgede lige over 5,4 mia. kr. til aktiviteter relateret til verdensmålene i enten Danmark eller internationalt. Det svarer til 32 % af de 17 mia. kr., som fondene samlet bevilgede i 2018.

Hvorfor støtter fonde verdensmålene?

Der er forskellige årsager til, at fondene støtter verdensmålene. Vi har spurgt til rationalet hos de fonde, der enten har truffet en beslutning om at starte helt nye verdensmålsrelaterede initiativer, samt dem, som overvejer at starte nye initiativer. Figuren herunder viser rationalerne hos disse fonde.

Figur 2: Rationaler for at støtte verdensmålene

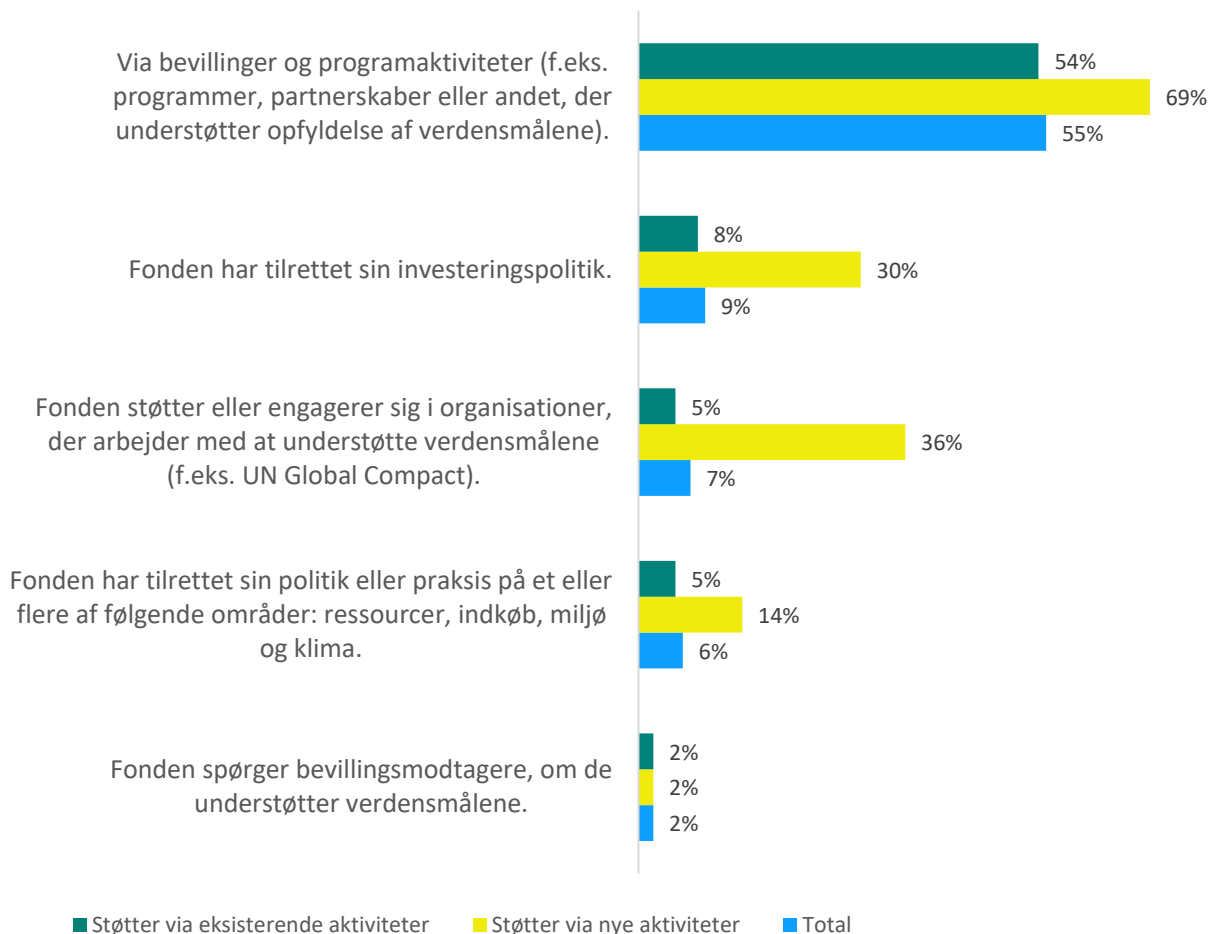

Kilde: Fondenes Videnscenter 2019.

Hvordan understøtter fondene verdensmålene?

Vi har spurgt til, hvordan fondene understøtter verdensmålene. Tabellen herunder viser, hvordan svarene fordeles sig i fem kategorier.

Figur 3: Hvordan understøtter fondene verdensmålene?

Kilde: Fondenes Videnscenter 2019.

Fondene støtter primært verdensmålene via bevillinger og programaktiviteter

Fondene arbejder med verdensmålene på forskellige måder og på flere områder. Det vil sige både i forhold til bevillinger, investeringer og interne politikker. Størstedelen af fondene, hele 55%, støtter via deres bevillinger. 9 % af fondene angiver også, at de arbejder med verdensmålene ved at lade dem indgå i deres investeringspolitik. 7 % af fondene gør det ved at indgå eller engagere sig i de organisationer, der arbejder med verdensmålene, mens 6 % angiver at fonden har tilrettet sin politik eller praksis.

De fonde der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, gør det i høj grad via bevillinger, men også ved at indgå partnerskaber og tilrette deres investeringspolitik. Af de fonde, der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, støtter hele 69% verdensmålene via bevillinger. Det er mere end for de fonde, der støtter verdensmålene via eksisterende aktiviteter. For den gruppe er det 54%, der støtter via bevillinger.

De fonde, der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, engagerer sig også i højere grad med organisationer, der arbejder med at understøtte verdensmålene (36%), ved at tilrette deres investeringspolitik (30%) og de tilretter i højere grad deres politik eller praksis inden for indkøb, miljø og klima (14%).

På den baggrund kan man konkludere, at disse fonde anvender flere redskaber til at understøtte opfyldelsen af verdensmålene end fonde der støtter via eksisterende, verdensmålsrelaterede aktiviteter. For eksempel ved både at bevilge og investere penge i verdensmålsrelaterede aktiviteter.

For at få mere at vide om, hvordan fonde, der har startet helt nye verdensmålsrelaterede initiativer, har støttet, har vi bedt dem uddybe, hvordan de understøtter verdensmålene gennem bevillinger og programaktiviteter.

Figur 4: Hvordan understøtter fonden, der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, verdensmålene via bevillinger og programaktiviteter

Kilde: Fondenes Videnscenter 2019.

Fondene, der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, understøtter især verdensmålene gennem deres kommunikation og gennem valg af samarbejdspartnere

64 % af fondene, der har startet helt nye verdensmålsrelaterede aktiviteter, understøtter verdensmålene ved bl.a. at tilpasse deres kommunikation, så den skaber mere opmærksomhed om og engagement i verdensmålene.

61 % af fondene understøtter verdensmålene ved bl.a. at søge nye og flere samarbejdspartnere, der gør fonden i stand til bedre at understøtte verdensmålene.

57 % af fondene understøtter verdensmålene ved bl.a. at øge bevillinger og programaktiviteter i forhold til verdensmålene.

56 % af fondene understøtter verdensmålene ved bl.a. at tilpasse bevillinger og programmer indholdsmæssigt til verdensmålene.

Hvilke verdensmål understøtter fondene?

For at få mere at vide om, hvordan fondene støtter de 17 verdensmål, har vi bedt dem uddybe, hvilke verdensmål de støtter i Danmark og internationalt.

Tabel 2: Hvilke verdensmål prioriteres af de fonde, der understøtter verdensmålene i Danmark?

	Fonde der støtter via eksisterende aktiviteter	Fonde der støtter via nye aktiviteter	Total
Verdensmål 1. Afskaf fattigdom	17%	31%	18%
Verdensmål 2. Stop sult	8%	22%	9%
Verdensmål 3. Sundhed og trivsel	52%	45%	51%
Verdensmål 4. Kvalitetsuddannelse	34%	47%	35%
Verdensmål 5. Ligestilling mellem kønnene	9%	45%	11%
Verdensmål 6. Rent vand og sanitet	3%	22%	4%
Verdensmål 7. Bæredygtig energi	9%	48%	11%
Verdensmål 8. Anstændige jobs og økonomisk vækst	7%	39%	9%
Verdensmål 9. Industri, Innovation og infrastruktur	6%	28%	8%
Verdensmål 10. Mindre ulighed	24%	20%	23%
Verdensmål 11. Bæredygtige byer og samfund	12%	34%	14%
Verdensmål 12. Ansvarligt forbrug og produktion	10%	67%	13%
Verdensmål 13. Klimaindsats	12%	56%	14%
Verdensmål 14. Livet i havet	4%	28%	6%
Verdensmål 15. Livet på land	6%	31%	8%
Verdensmål 16. Fred, retfærdighed og stærke institutioner	7%	36%	8%
Verdensmål 17. Partnerskaber for handling	5%	36%	7%

Kilde: Fondenes Videnscenter 2019.

Tabel 3: Hvilke verdensmål prioriteres af de fonde, der understøtter verdensmålene Internationalt?

	Fonde der støtter via eksisterende aktiviteter	Fonde der støtter via nye aktiviteter	Total
Verdensmål 1. Afskaf fattigdom	12%	14%	12%
Verdensmål 2. Stop sult	8%	4%	8%
Verdensmål 3. Sundhed og trivsel	15%	30%	16%
Verdensmål 4. Kvalitetsuddannelse	13%	27%	13%
Verdensmål 5. Ligestilling mellem kønnene	6%	12%	6%
Verdensmål 6. Rent vand og sanitet	6%	6%	6%
Verdensmål 7. Bæredygtig energi	3%	12%	4%
Verdensmål 8. Anstændige jobs og økonomisk vækst	5%	6%	5%
Verdensmål 9. Industri, Innovation og infrastruktur	3%	4%	3%
Verdensmål 10. Mindre ulighed	8%	2%	8%
Verdensmål 11. Bæredygtige byer og samfund	5%	6%	5%
Verdensmål 12. Ansvarligt forbrug og produktion	5%	16%	6%
Verdensmål 13. Klimaindsats	7%	32%	9%
Verdensmål 14. Livet i havet	3%	2%	3%
Verdensmål 15. Livet på land	3%	19%	4%
Verdensmål 16. Fred, retfærdighed og stærke institutioner	7%	21%	8%
Verdensmål 17. Partnerskaber for handling	4%	20%	5%

Kilde: Fondenes Videnscenter 2019.

Fondenens Videnscenter

Christians Brygge 28, 1
1559 København
c/o Work Share Grow
CVR. 39192292

info@fondenensvidenscenter.dk
www.fondenensvidenscenter.dk